

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa națională
11 aprilie 2025
Clasa a VII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

...mă trezii peste puțin cu Pisicuța cu tot în inima unor codri de două ori seculari, de unde orice urmă de potecă, aproape, dispăruse de sub copitele Pisicuții... Descălecai să odihnesc... Și de unde mă așteptam ca fiorii reglementari de groază ai pustului și ai singurătății să-mi străpungă inima cu un fier aprins, dimpotrivă, o liniște senină, un soi de cerească beatitudine îmi cuprinse ființa mea întregă... O pătură groasă de întuneric greu îmi păru că se desprinde și că mi se ridică de pe suflet și de pe inima mea care, ușurată ca de sub lanțurile zgomotoase ale unei grele închisori, începu să bată în voie, cuprinsă de simțiri străine de dânsa până atunci... Și de ce n-ar fi fost așa? Oare nu scuturasem eu de pe suflet și de pe inimă grijile cicălitoare și ridicole ale vieții de toate zilele? Oare din ochii mei nu se ștersese, ca prin descântec, priveliștea deșăntată și vrednică de milă a nemerniciei și stricăciunii omenești? Nu eram eu slobod să cuget, să simt, să râd, să plâng, să țip, să mă mișc sau să mă dau de-a tumba în toate chipurile și după toate îmboldirile nestruncate ale propriei mele firi? [...]

.....
Încălecai și începui a urca la deal pe drum, aproape fără de urmă... Pisicuța se opintea din greu și răsufla des... Deodată se opri, ca trăsniță din mers și eu tresării ca deșteptat fără de veste din somn. O stâncă amețitor de înaltă și dreaptă ca un perete căzuse, parcă, năprasnic din cer și tăiasă capul drumului pe care urcam la deal... Iar în timp ce eu mă scărpinam, de ciudă, în creștetul capului și peste pălărie, Pisicuța, fiindcă nu se putea scărpinga și ea ca mine, cu copita, apoi cu potcoava și tot de ciudă scărpinga și ea pământul din care pietre mărunte, măcinându-se și ciuruind, curgeau de-a rostogolul la vale. [...]

Dreaptă cum era stânca, de parcă era trasă la cumpănă, avea totuși jos și cam la mijloc o scobitură destul de adâncă, în care cineva s-ar fi putut adăposti în larg, pentru orice împrejurare. Pe cât de sus se pierdea creștetul ei acoperit de păduri în adâncul cerului, pe atât, de la fața potecii, în jos, se deschideau, pe dreapta și pe stânga, spre fundul pământului, două prăpăstii cu adâncimi fioroase, pleșuve, aspre și cu povârnișuri stâncoase, unde zmeurișul lui Dumnezeu creștea în deplina și netulburata lui voie... [...]

Nu știu cum, dar mă simțeam parcă „la mine acasă”; și fiindcă oricine, la casa lui, trebuie să facă și ceva gospodărie - apoi, în lipsă de covoare de Persia, așternui pe jos poclada* de sub șa, rezemai șaua în chip de pernă lângă unul din pereții lăaturalnici al scobiturii, aninai frâul la intrare, într-o așchie mai răsărită de stâncă; în alta, și tot la intrare, agățai mantaua; ba, mi se pare că, cu un târș de brad în loc de mătură, făcui și ceva curățenie pe dinaintea ușii... [...]. Setea mă cuprinse; scoborâi în zmeurișul din care Pisicuța nu-și arăta pe deasupra decât numai vârful urechilor și, cu zmeură îmbălsămată și răcoritoare, o astâmpărai și pe dânsa.

Tăiat în față de trufașa și imensa stâncă aeriană, încins pe laturi de cele două prăpăstii, ar fi trebuit, ca să pot merge mai departe, sau să mă înalț la ceruri zburând, sau să mă cobor în Tartar de-a rostogolul; dar, fiindcă nu eram gata încă pentru niciunul din aceste două soiuri de călătorie, amânai pentru mai târziu și pe una, și pe alta. Rămăsei deci locului; cu alte cuvinte, deși aș fi putut ieși din încurcătură într-un chip oarecare, mă hotărâi totuși să mă folosesc de adăpostul hărăzit* mie de pronia* întâmplării și să aștept aici voile mai blânde ale ei. [...]

Mă culcai și adormii repede. Când mă deșteptai a doua zi, numai după o clipă parcă de somn, băgai de seamă că soarele fusese cu mult mai harnic decât mine, căci se părea că se înălțase pe ceruri, în vârful degetelor și, de peste întărituri, se uita furiș la mine, tocmai în fundul peșterii. Focul somnoros mistuia, fumegând, cel de pe urmă tăciune; Pisicuța, cu

câteva fire de iarbă afară din bot, dormita pe toate cele patru picioare ale sale... Dădui în lături stavila de la intrare și ieșii afară din... vizunie*. Liniște netulburată în cer și pretutindeni! Și niciun vânt din cele patru nu-și părăsise încă culcușul său, spre a învia codrii adormiți. Peste deșertul înalt și plin de lumină al văilor adânci, numai gaia, cu țipet flămând și ascuțit, spinteca văzduhurile ca o săgeată neagră și iute. Și, deși ziua era la început, soarele totuși ardea cu putere și prevestea o adevărată zi de cuptor.[...] Înarmat, deci, până-n dinți, și cu parul cel ascuțit în dreapta, plecai în pădure după ciuperca... Peste puțin, mă întorsei cu desagii plini de hribi, de rășcovi și de nicoreți; cât despre zmeură, dacă mi-ar fi fost sete, n-aș fi avut decât să întind mâna și s-o culeg chiar de sub eticheta ursului. Dar ceea ce băgam de seamă în toiuł tuturor acestor îndeletniciri ale mele era dragostea ce prindeam, văzând cu ochii, pentru viața de sălbatic...

Calistrat Hogaș, *Singur* (fragmente)

* pocladă – țesătură folosită ca pătură sub șaua calului sau ca așternut

* hărăzit – stabilit, hotărât dinainte; destinat

* pronie – (învechit) Dumnezeu, dumnezeire, providență

* vizunie – bârlog, cuib, culcuș, sălaș, vizuină

B.

Cei trei băieți păseau repede pe nisip. Fluxul scăzuse, iar ierburile marine întăriseră o fâșie a plajei, făcând-o tare ca o șosea. Un fel de splendoare se răspândi asupra lor și asupra peisajului; îi pătrunse și se simțiră fericiți. Se întoarseră unul spre celălalt, răsără tare și vorbiră fără să se asculte. Văzduhul sclipea. Ralph, simțind nevoia de-a găsi o explicație, se săltă în mâini și căzu. Când încetară să râdă, Simon îi mângâie timid brațul lui Ralph; trebuiră să râdă din nou.

— Hai, zise imediat Jack, suntem exploratori.

— Mergem până la capătul insulei și ne uităm după colț, zise Ralph.

— Dacă o fi, într-adevăr, o insulă...

Acum, aproape de sfârșitul după-amiezii, mirajele se mai domoleau. Găsiră capătul insulei, care apărea foarte deslușit, fără să-și fi pierdut, prin magia mirajelor, forma sau realitatea. O îngrămădire obișnuită de blocuri cubice, cu o stâncă imensă înălțându-se din lagună. Pe stâncă își aveau cuibul păsările marine.

— Parcă-i glazura de pe o prăjitură roz, zise Ralph.

— Nu-i nimic de văzut după colț, fiindcă nu există un colț, zise Jack. E o mică îndoitură – și, vă dați seama, stâncile sunt tot mai greu de urcat...

Ralph își puse mâna streășină la ochi și urmări conturul zdrențuit al colților stâncoși ce înaintau spre munte. Această parte a plajei era mai aproape de munte decât toate celelalte.

— O să încercăm să ne cățărăm pe munte de aici, zise el. Cred că-i calea cea mai ușoară. E mai puțină vegetație de junglă și mai multă stâncă trandafirie. Haideți.

Cei trei băieți începură să se cațere. O forță necunoscută smulse și sfărâmasă aceste cuburi, astfel că zăceau strâmb, claie peste grămadă, ca o piramidă. Cele mai răspândite erau stâncile trandafirii, încălecate de un bloc pus pieziș; iar peste bloc un altul, și așa mai departe, până când masa trandafirie devenea o aglomerare de stânci în echilibru, izbucnind din fantastica încrengătură a lianelor din pădure. Printre stâncile rozalii erau adeseori și cărări înguste, șerpuiind în sus. Băieții reușiră să se strecoare de-a lungul lor cu fața la stâncă, pătrunzând adânc în universul plantelor.

— Cine-a făcut cărarea asta?

Jack se opri și își șterse fața de sudoare. Ralph rămase alături, gâfâind.

— Oamenii?

Jack clătină sceptic din cap.

— Animalele, zise el.

Ralph cercetă bezna de sub pomi. Pădurea vibra subtil.

— Haideți.

Ascensiunea abruptă pe țăncurile de stâncă nu se dovedi atât de grea ca trecerile ocazionale prin tufișuri, pentru a da de urma cărării în continuare. Rădăcinile și tulpinile lianelor erau atât de încălcite, încât băieții trebuiau să se furișeze printre ele ca niște ace flexibile. Singurul lor reper, în afară de solul cafeniu și de razele întâmplătoare prin frunziș, era direcția pantei: dacă o gaură, de pildă, acoperită de dantela lianelor era mai sus sau mai jos decât o alta.

Cum-necum, reușiră să urce.

Prins în păienjenişul lianelor, poate în cea mai grea clipă, Ralph se întoarce cu ochi strălucitori spre ceilalți.[...] Toți trei se înfierbântaseră, erau murdari și frânți de oboseală. Ralph se zgâriase rău. Lianele, groase ca pulpele lor, nu le îngăduiau să înainteze decât prin niște tunele. Ralph strigă de probă și ascultară cu toții ecourile înăbușite.

- Asta-i o adevărată explorare, zise Jack. Sunt sigur că n-a mai călcat nimeni pe aici.
- Ar trebui să desenăm o hartă, propuse Ralph. Ce păcat că n-avem hârtie.
- Am putea să zgâriem pe coajă de copac și să umplem dungile cu lut negru, zise Simon.

Privirile lor învăpăiate se întâlniră din nou, solemn, în beznă.[...]

Nu aveau destul loc ca să stea cu capul în jos. Ralph își exprimă, de data asta, intensitatea emoției prefăcându-se că-l doboară pe Simon cu o lovitură; în curând, în penumbră se văzu doar un morman de trupuri fericite și agitate.

Când se despărțiră, Ralph vorbi primul:

- Trebuie să ne vedem de drum.

Granitul trandafirii al stâncii următoare se afla mult dincolo de liane și de pomi, așa că reușiră să urce repede poteca. Drumul îi conduse în pădurea tot mai rară și întrezărită întinderea mării. Odată cu spațiul deschis apăru și soarele; le uscă sudoarea ce le pătrunsese hainele în arșița întunecată și umedă. Calea spre vârf le părea, în sfârșit, un fel de cățărare peste stâncile trandafirii, fără să se mai cufunde în beznă. Băieții își croiră drumul prin defilee și printre bucățile ascuțite de stâncă.

William Golding, *Împăratul muștelor*

C.

Bianca Vasile: Cu ce așteptări ați plecat în prima dumneavoastră expediție și câte dintre ele s-au îndeplinit?

Alexandru Stermin: Să știi că nu am plecat cu așteptări. Cred că aceasta a contat foarte mult la reușită. Vreau să spun că m-am trezit, la un moment dat, pe malul Amazonului, iar când a venit Roberto, care era călăuza mea, să mă întrebe de ce am venit aici, nu am putut să-i răspund, pentru că nu-mi dădeam seama de ce. Pe moment, m-am gândit să-i spun că am venit să văd niște papagali, iar el mi-a zis că avem mult de mers până la ei. Cumva, toată călătoria aceasta s-a construit așa, pas cu pas. Singura mea dorință era să mă întorc acasă viu. Așteptări nu am avut, dar eram foarte curios, m-am dus foarte curios acolo. Eram atent la ce se întâmplă în jurul meu ca să mă pot conecta cu lumea, cu experiența și, în același timp, cu mine.[...]

E foarte bine să înțelegem ca, în toată organizarea pe care o facem, să lăsăm spațiu pentru nou, pentru neașteptat. În momentul în care organizezi așa meticolos, devine totul prea încordat și prea rigid. Viața nu e ceva rigid, viața e ceva ce evoluează.

Interviu cu exploratorul Alexandru Stermin,

Este important să ne clădim visul încet, din visuri mai mici

Sursa: <https://www.scoala9.ro>

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Litera „i” transcrie numai vocale în toate cuvintele din seria:

- a) „cerului”, „iarbă”, „zmeurișul”.
- b) „așchie”, „fier”, „pălărie”.
- c) „gospodărie”, „pietre”, „tăciune”.
- d) „aeriană”, „ființa”, „văilor”.

2 puncte

2. Sunt compuse toate cuvintele din seria:

- a) „deodată”, „deplină”, „desprinde”.
- b) „cineva”, „învăpăiate”, „oarecare”.
- c) „adeseori”, „fiindcă”, „necunoscută”.
- d) „același”, „ceva”, „dumneavoastră”.

2 puncte

3. Sunt accentuate corect toate cuvintele din seria:

- a) „beatitudine”, „exploratori”, „priveliștea”.
- b) „beatitudine”, „exploratori”, „privelișteă”.
- c) „beatitudine”, „exploratori”, „priveliștea”.
- d) „beatitudine”, „exploratori”, „privelișteă”.

2 puncte

Scrive pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Alcătuieste un enunț interogativ cu paronimul cuvântului subliniat în secvența „O îngrămădire obișnuită de blocuri cubice, cu o stâncă imensă înălțându-se din lagună.” **2 puncte**
5. Scrie cazul cuvintelor subliniate în enunțul: „Printre stâncile rozalii erau adeseori și cărări înguste, șerpuid în sus.” **2 puncte**
6. Selectează două pronume diferite din secvența: „Setea mă cuprinse; scoborâi în zmeurișul din care Pisicuța nu-și arăta pe deasupra decât numai vârful urechilor și, cu zmeură îmbălsămată și răcoritoare, o astâmpărai...”, indicând felul lor. **2 puncte**
7. Menționează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în secvența: „Liniște netulburată în cer și pretutindeni! Și niciun vânt din cele patru nu-și părăsise încă culcușul său, spre a învia codrii adormiți.” **2 puncte**
8. Transcrie predicatul din secvența: „Cele mai răspândite erau stâncile trandafirii, încălecate de un bloc pus pieziș; iar peste bloc un altul, și așa mai departe, până când masa trandafirie devenea o aglomerare de stânci în echilibru, izbucnind din fantastica încrengătură a lianelor din pădure.”, precizând felul acestora. **2 puncte**
9. Construiește un enunț în care „o” să fie adjectiv pronominal nehotărât. **2 puncte**
10. Rescrie corect enunțul:
Călătorul, a cărei poveste a fost publicată, privea spectacolul inedit al mării agitată de furtună. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrive pe foaia de concurs răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Precizează, în unu-trei enunțuri, o trăsătură morală a unui personaj din textul **B** și mijlocul de caracterizare utilizat, ilustrându-l cu o secvență relevantă. **6 puncte**
2. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor trei texte-suport, valorificând câte o secvență din fiecare. **6 puncte**
3. Interpretează două figuri de stil diferite, identificate în secvența următoare extrasă din textul **A**: „Peste deșertul înalt și plin de lumină al văilor adânci, numai gaia, cu țipet flămând și ascuțit, spinteca văzduhurile ca o săgeată neagră și iute.” **6 puncte**
4. Indică, în 50-70 de cuvinte, o trăsătură a tiparului textual descriptiv literar din textele **A** și **B**, ilustrând-o cu câte o secvență relevantă din fiecare fragment. **6 puncte**
5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, secvența selectată din textul **A**: „O pătură groasă de întuneric greu îmi păru că se desprinde și că mi se ridică de pe suflet și de pe inima mea care, ușurată ca de sub lanțurile zgomotoase ale unei grele închisori, începu să bată în voie, cuprinsă de simțiri străine de dansa până atunci...” **8 puncte**
6. Consideri că este important ca oamenii să exploreze necunoscutul? Justifică-ți răspunsul, în minimum 70 de cuvinte, valorificând textele **A**, **B** și **C**. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că ești unul dintre personajele din textul B și te-ai întors dintr-o expediție montană.

Redactează o scrisoare, de minimum 200 de cuvinte, adresată lui Alexandru Stermin, pe care îl apreciezi ca explorator. Vei prezenta o emoție trăită pe parcursul experienței tale și vei insera o secvență descriptivă de minimum 60 de cuvinte.

Data redactării scrisorii este 11 aprilie 2025, iar localitatea este Râmnicu Vâlcea.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.